

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Csp/87/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121580159
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Soňa Sura PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6121580159.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Ing. Soňou Sura, PhD., v právnej veci žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtina 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpeného advokátom JUDr. Ján Šoltés, so sídlom Mýtina 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 37 927 795, proti žalovanému L. E., rod. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. ulica XXX/XXX, J., o zaplatenie 1.644,83 Eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

- I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 148,44 Eur zastavuje.
- II. Súd žalobu vo zvyšnej časti zamietá.
- III. Súd žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Pôvodný žalobca, Všeobecná úverová banka, a.s., IČO: 31 320 155, so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, (ďalej len „pôvodný žalobca“), sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným súdu dňa 31. 12. 2021 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.644,83 Eur, spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5 % ročne od 21. 11. 2021 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania.

2. Podanie žaloby odôvodnil, že Všeobecná úverová banka, a. s. je bankou v zmysle zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, medzi ktorou ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 24. 06. 2016 uzatvorená Zmluva o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VU´B, a. s. BANKOMATKA QUATRO, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému kreditnú kartu, ku ktorej viedol účet č. XXXXXXXX. Žalovanému bol poskytnutý úver s dohodnutým úrokom vo výške 22,80 %. Ku dňu vystavenia výpisu z kartového účtu mal žalovaný schválený úverový rámec vo výške 900,- Eur a bol povinný žalobcovi platiť štandardnú mesačnú splátku vo výške 30,- Eur.

3. Žalobca ďalej uviedol, že v zmysle zákona o bankách je povinný viesť obchodnú knihu a v nej viesť a evidovať vybrané pozície a obchody v bankovej knihe. V zmysle zmluvne dohodnutých podmienok správca po skončení príslušného mesiaca vystaví a odošle klientovi informáciu z informačného systému banky o obratoch, ktorá obsahuje aj rozpis transakcií, rozpis všetkých poplatkov a úrokov spojených so správou a používaním kreditnej karty a čerpaním a splácaním poskytnutého úverového rámca, výšku povinnej splátky, účet, v prospech ktorého má byť povinná splátka uhradená a dátum splatnosti tejto splátky. Klient automaticky potvrdzuje informáciu o obratoch, ak do 15 dní odo dňa vystavenia nedoručí správcovi písomnú reklamáciu. Reklamovanie transakcie a nedoručenie výpisu z bankovej knihy nezbavuje klienta povinnosti uhradiť povinnú splátku do dňa splatnosti. Posledný kalendárny deň v mesiaci je kartový účet zaťažovaný úrokmi vypočítanými štandardnou úrokovou sadzbou a úrokmi

vypočítanými sankčnou úrokovou sadzbou. V zmysle zmluvne dohodnutých podmienok je dňom splatnosti deň, ktorý je uvedený vo výpise.

4. Žalovaný si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy, a to ani napriek viacerým výzvam. Žalobca tak vystavil nový výpis z bankovej knihy ku dňu 04. 11. 2021 s konečným stavom ku dňu 31. 10. 2021 so zostatkom na 1.644,83 Eur obsahujúci súhrn debetných položiek, a to istiny, poplatkov, sankčného úroku a štandardného úroku s prihladnutím na vykonané úhrady žalovaného.

5. Žalovaný si nesplnil povinnosť uhradiť svoj peňažný záväzok v lehote splatnosti, t. j. do dňa 20. 11. 2021, a tak vznikol žalobcovi nárok na úhradu úrokov z omeškania v zákonnej výške podľa § 517 Občianskeho zákonníka vo výške určenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. odo dňa 21. 11. 2021 do zaplatenia.

6. Na preukázanie svojich tvrdení žalobca predložil Plnomocenstvo. Osvedčenie o registrácii DPH, Zmluvu o vydaní a používaní platobnej karty Bankomatka Quatro a Zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24. 06. 2016, Obchodné podmienky pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet účinných ku dňu 15. 06. 2015, Výpis z Pôžičkovej karty Quatro ku dňu 04. 11. 2021.

7. Písomným podaním doručeným súdu dňa 08. 02. 2022 pôvodný žalobca oznámil, že Žiadosťou o postúpenie a prevod zo dňa 21. 01. 2022, na podklade Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 30. 11. 2017, uzatvorenej medzi Všeobecná úverová banka, a.s. ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava ako postupníkom, bola pohľadávka, ktorá je predmetom tohto konania, spolu s jej príslušenstvom, postúpená na spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Csp/87/2021-51 zo dňa 10. 02. 2022 súd pripustil zmenu subjektu na strane žalobcu a do práv a povinností žalobcu vstúpila spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava, ako nový žalobca. Žalobca k postúpeniu pohľadávky predložil prílohy 1, 3 k identifikácii postúpeného prípadu, Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 26. 10. 2021, Odvolanie splnomocnenia zo dňa 26. 01. 2022, Žiadosť o postúpenie a prevod zo dňa 21. 01. 2022 a Dodatok č. 5 k Rámcovej zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 30. 11. 2021 a odvolanie plnomocenstva. Následne žalobca predložil aj plnomocenstvo jeho nového právneho zástupcu.

8. Podľa ust. § 167 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“) súd doručoval žalovanému žalobu s prílohami, poučenie o procesných právach a povinnostiach, uznesenie - výzva na vyjadrenie k žalobe, ktoré si žalovaný prevzal dňa 22. 06. 2022.

9. Žalobca doručil súdu dňa 01. 07. 2022 podanie, v ktorom uviedol, že žalovaný dňa 24. 06. 2016 vyplnil Žiadosť o aktiváciu Bankomatky Qatro, ktorej prijatím a schválením došlo k uzatvoreniu zmluvy o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB, a. s. Kreditná karta je forma revolvingového úveru, t. j. automaticky obnovovaného úveru, ktorý je čerpaný používaním tejto karty. Žalovaný ako majiteľ karty môže, ale nemusí tento úver čerpať. Z kreditných a debetných transakcií žalovaného vyplývajúcich z predloženého položkovitého výpisu z kartového účtu žalovaného jednoznačne vyplýva, že žalovaný vyplnením a podpísaním žiadosti súhlasil s opakovaným obnovením úverového limitu, keďže kreditnú kartu dlhodobo využíval. Žalovaný začal čerpať úverový rámec od 01. 08. 2016 ako vyplýva z predloženého položkovitého výpisu z kartového účtu žalovaného v časti debetných transakcií. V súlade s čl. V bod 35 písm. a) Obchodných podmienok právny predchodca žalobcu listom zo dňa 02. 01. 2019 vyhlásil okamžitú splatnosť celého dlžného zostatku z dôvodu porušenia platobnej disciplíny žalovaného spočívajúcej v opakovanom neplatení povinných splátok v stanovenej výške. Rozsah čerpania žalovaného predstavujú debetné transakcie a plnenia žalovaného predstavujú kreditné operácie. Žalobca ďalej špecifikoval sumu 1.644,83 Eur, ktorá predstavuje debetný stav na kartovom účte po zaúčtovaní transakcií, úrokov, poplatkov spojených so správou a používaním karty, vrátane kompenzácie poisťného plateného bankou v súvislosti s poistením. Žalovaná suma 1.644,83 Eur pozostáva z istiny 881,97 Eur, poplatkov 20,92 Eur, štandardného úroku 614,42 Eur, a sankčného úroku 127,52 Eur. Zároveň žalobca zbral žalobu v časti o zaplatenie istiny vo výške 148,44 Eur (poplatky a sankčný úrok) s prislúchajúcim úrokom z omeškania späť a navrhol, aby súd konanie v tejto časti zastavil. Zároveň upravil petiu žaloby tak, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.496,39 Eur, úrok z omeškania vo výške 8,00 % ročne zo sumy 1.496,39 Eur od 16. 06. 2016 do zaplatenia, a aby priznal žalobcovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu. K

svojmu podaniu žaloby pripojil aj listiny - Oznámenie o postúpení pohľadávky, Podací hárok, Vyhlásenie okamžitej splatnosti, Predžalobná upomienka vrátane doručenky, Obchodné podmienky, Cenník VÚB.

10. Podľa § 297 CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie na deň 12. 10. 2022, pričom žalobca a právny zástupca žalobcu svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili z dôvodov pracovnej zaneprázdnenosti a nenavyšovania trov konania v súlade so zásadou hospodárnosti a súhlasili s rozhodnutím vo veci bez účasti žalobcu a jeho právneho zástupcu.

11. Podľa ust. § 144 CSP žalobca môže vziať žalobu späť.

12. Podľa ust. § 145 ods. 1 a 2 CSP ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatií žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

13. Podľa ust. § 146 CSP súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie. Súhlas žalovaného je potrebný vždy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

14. Ak vezme účastník svoj návrh na začatie konania späť, ide o procesný úkon voči súdu, ktorým prejavuje vôľu, aby sa nekonalo a o veci meritórne nerozhodovalo (R 54/1992). Na základe citovaných zákonných ustanovení a v súlade s návrhom žalobcu súd nemal dôvod nevyhovieť jeho návrhom na späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie 148,44 Eur s príslušenstvom titulom poplatkov a sankčného úroku konanie v tejto časti zastavil. Vzhľadom na to, že k späťvzatiu žaloby došlo ešte pred pojednávaním, súd na prípadný nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby podľa ustanovenia § 146 ods. 1 CSP by neprihliadol.

SKUTKOVÝ STAV:

15. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami s písomným podaním žalobcu a ním predloženými listinami a zistil tento skutkový stav:

16. Medzi pôvodným žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 24. 06. 2016 uzatvorená Zmluva o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VU'B, a. s. BANKOMATKA QUATRO, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému kreditnú kartu, ku ktorej viedol účet č. XXXXXXXX. Žalovanému bol poskytnutý úver s dohodnutým úrokom vo výške 22,80 %. Ku dňu vystavenia výpisu z kartového účtu mal žalovaný schválený úverový rámeč vo výške 900,- Eur a bol povinný žalobcovi platiť štandardnú mesačnú splátku vo výške 30,- Eur.

17. Z výpisu z pôžičkovej karty Quatro vystaveného ku dňu 04. 11. 2021 súd zistil, že:

- výška štandardnej úrokovej sadzby: 0,00 % ročne,
- výška sankčnej úrokovej sadzby: 5 % ročne,
- výška štandardnej splátky: 30,- Eur,
- výška povinnej splátky na úhradu: 1.644,83 Eur,
- deň splatnosti: 20. 11. 2021,
- variabilný symbol: XXXXXXXXXX
- úverový rámeč: 900,- Eur,
- počiatočný stav: 0,- Eur a
- konečný stav ku dňu 31. 10. 2021: 1.644,83 Eur v mínuse.

Z tohto výpisu tiež vyplýva, súčet všetkých debetných transakcií vo výške 2.389,83 Eur a súčet všetkých kreditných transakcií vo výške 754,- Eur.

18. Predžalobnou upomienkou zo dňa 05. 12. 2018 žalobca vyzval žalovaného na úhradu nedoplatku na splátkach v celkovej výške 90,- Eur, a to bezodkladne s tým, že ak do 19. 12. 2018 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 10/2018, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Predžalobnú upomienku si žalovaný prevzal dňa 19. 12. 2018.

19. Listom zo dňa 02. 01. 2019 - Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru žalobca oznámil žalovanému, že došlo k vyhláseniu okamžitej splatnosti dlhu z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX a vyzval žalovaného na zaplatenie sumy v celkovej výške 1.008,49 Eur.

PRÁVNY STAV:

20. Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného do 30. 06. 2016 (ďalej len „zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

21. Podľa § 2 písm. d) zákona účinného od 11. 06. 2010 sa na účely tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

22. Podľa ust. § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

23. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšne zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

24. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

26. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

27. Podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

28. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

29. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

30. Podľa ust. § 54a Občianskeho zákonníka premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

31. Podľa ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

32. Podľa ust. § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

33. Podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

34. Podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

35. Podľa ust. § 122 Občianskeho zákonníka lehota určená podľa dní začína sa dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Polovicou mesiaca sa rozumie pätnásť dní. Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, prípadne koniec lehoty na jeho posledný deň. Ak posledný deň lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

PRÁVNE POSÚDENIE:

36. Z listinných dôkazov súd zistil, že žalobca a žalovaný podpísali zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Pre posúdenie okolností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu nie je rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje (zmluva o pôžičke, zmluva o úvere, nepomenovaná zmluva), ale dôležité je, že ide o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Rozdiel medzi spotrebiteľskými úvermi na jednej strane a inými úvermi na druhej strane, v ktorom prípade možno vzťah posudzovať ako obchodný, spočíva predovšetkým v charaktere subjektov takéhoto vzťahu. Žalobca je právnická osoba, bankou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľské úvery a žalovaný je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

37. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar či služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

38. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka najmä formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

39. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora je ochrana zavedená smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže bez uvedenej podmienky naďalej existovať. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

40. Vzhľadom na znenie ust. § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05. 12. 2018 súd sa v prvom rade musel vysporiadať s otázkou, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré žalobca žiada priznať je alebo nie je premlčané. Z dôvodovej správy k novele Občianskeho zákonníka vyplýva, že jej účelom je, aby sa subjektívne majetkové práva zo spotrebiteľskej zmluvy po uplynutí premlčacej doby dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov, pretože niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi).

41. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v citovanom § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinností dlžníka. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka zase stanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

42. V danom prípade teda prichádza do úvahy možnosť, že si zmluvné strany možnosť žiadať celý dlh naraz dohodli. Takáto dohoda medzi žalobcom a žalovaným vyplýva z pripojených obchodných podmienok - a to z bodu 35, ku ktorým obchodným podmienkam žalovaný svojim podpisom pristúpil.

43. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dopĺňa ďalšie zákonné podmienky umožňujúce právo veriteľa žiadať od dlžníka - spotrebiteľa zaplatenie celej pohľadávky. Právo na jednorazové splatenie pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa. Keďže ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka má predstavovať výhodnejší právny režim oproti všeobecnej norme § 565 Občianskeho zákonníka, je potrebné ustáliť, že právo podľa § 53 ods. 9 môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako 3 mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená aj tým, aby veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatenia celej pohľadávky, nemusí bez ďalšieho začať plynúť až po tom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace.

44. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatenie úveru, táto je upravená v ust. § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie. Do splatnosti tejto splátky, ktorá bezprostredne nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

45. V danom prípade žalobca predžalobnou upomienkou zo dňa 05. 12. 2018 žiadal žalovaného uhradiť nedoplatok na splátkach a vyslovene žalovaného upozornil, že ak do 19. 12. 2018 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 10/2018, bude oprávnený úver zosplatiť. Táto upomienka bola žalovanému doručená dňa 19. 12. 2018, z čoho vyplýva, že žalovaný mal vedomosť, že v prípade neuhradenia splátky splatnej v mesiaci 10/2018 bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. O zosplatnení úveru žalobca informoval žalovaného listom zo dňa 02. 01. 2019.

46. Premlčaním sa rozumie právny následok kvalifikovaného uplynutia času vo vzťahu k povahe subjektívneho práva. Inštitút premlčania poskytuje východisko, ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany veriteľa, a tak sa vznáša do záväzkových právnych vzťahov účastníkov právna neistota, resp. hrozba, že dlžník môže byť vystavený bez zreteľa na čas (bez obmedzenia doby) úspešnej žalobe zo strany veriteľa. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo vigilanti bus iura scripta sunt, teda, že zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú, alebo inak povedané, že právo patrí bdelym. Premlčaniu zásadne podliehajú majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Majetkovým právom je právo na poskytnutie plnenia, ktoré má pre oprávnený subjekt majetkový obsah alebo majetkovú (peniazmi ocenenú) hodnotu.

47. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka je úpravou všeobecnou (lex generalis) a ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k nemu je lex specialis, t. j. osobitnou úpravou, ktorá má pred aplikáciou všeobecnej úpravy prednosť. Občiansky zákonník rozlišuje začiatok plynutia premlčacej doby v prípade plnenia v splátkach, kedy začína premlčacia doba plynúť odo dňa ich splatnosti a tiež v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, kedy začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Keďže § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní 3 mesiace, tou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. Aplikácia § 101 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k druhej vete § 103 Občianskeho zákonníka namiesto, len pokiaľ sa jedná o dĺžku premlčacej doby (3 roky), nakoľko ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka inú úpravu ohľadne dĺžky premlčacej doby neustanovuje (pozri Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 16Co/34/2018 zo dňa 18. 10. 2018).

48. K podmienkam samotného zosplatnenia celého dlhu súd uvádza, že neuhradenou splátkou, s ktorou bol žalovaný ku dňu zosplatnenia v omeškaní viac ako tri mesiace a ktorá bola spôsobilá na vyvolanie predčasnej splatnosti celého úveru, je splátka splatná 10. 09. 2018. Súd potom vychádzal z toho, že dôvodom okamžitej splatnosti celého dlhu (predčasného zosplatnenia úveru) vyhlásenej ku dňu 02. 01. 2019, bola práve splátka splatná dňa 10. 09. 2018, s ktorou sa žalovaný dostal do omeškania a ktorú neuhradil riadne a včas. Súd s poukazom na ustanovenia § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka potom vychádzal z toho, že práve odo dňa splatnosti tejto splátky začala plynúť právnomu predchodcovi žalobcu, resp. žalobcovi premlčacia doba na uplatnenie jeho práva (§ 103 veta druhá Občianskeho zákonníka). Premlčacia doba potom žalobcovi uplynula dňa 10. 09. 2021. Žalobca podal žalobu na súd dňa 30. 12. 2021, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Súd tak na premlčanie práva žalobcu prihliadol ex offa, s poukazom na ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka.

49. S poukazom na vyššie uvedené súd z dôvodu premlčania práva žalobcu, na ktoré prihliadol ex offa, žalobu voči žalovanému v rozsahu (mimo navrhovaného späťvzatia) zamietol.

TROVY KONANIA:

50. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

51. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

52. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

53. V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 1.644,83 Eur s príslušenstvom. Súd žalobu v celom rozsahu zamietol, a v časti o zaplatenie 148,44 Eur zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom a vzhľadom na pomer úspechu v konaní by úspešnému žalovanému patrilo nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

54. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade sa žalovaný zúčastnil pojednávania, ale náhradu trov konania si vyslovene neuplatnil, ani nevyčísľil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v konaní nevznikli. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu, ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris). Súd preto v danej veci s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CSP podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Banská Bystrica.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.